

nemlig 40 Kr. Nu er den Betaling imidlertid sat op til 65 Kr. for Folkehøjskoler og 70 Kr. for Landbrugsskoler, og det er da ogsaa rimeligt at sætte Statstilskuddet op, saaledes at det i Stedet for 20 Kr. kommer til at lyde paa 35 Kr. Det samlede Beløb maatte da sættes op til 612 500 Kr., og det er i Lovforslaget afrundet til 620 000 Kr.

I Henhold til den nævnte Lovs § 3 ydes der af Statskassen et Tilskud paa indtil 20 000 Kr. til Understøttelseskassen for Lærere og Lærerinder ved statsanerkendte Højskoler og Landbrugsskoler. Dette Beløb er efterhaanden blevet ganske utilstrækkeligt, idet Medlemstallet i disse Understøttelseskasser er vokset stærkt, og det er derfor rimeligt at forhøje det. Af Ministeren var det foreslaaet sat op til 30 000 Kr., men i det andet høje Ting foresloges disse 30 000 sat op til 50 000.

Jeg skal hermed anbefale Forslaget til det høje Tings Velvillie.

N. K. Kristensen: Den højtærede Minister har jo gjort Rede for Lovforslagets Indhold, og jeg kan ganske slutte mig til, hvad han har udtalt. Det er selvfølgelig nødvendigt, at Statstilskuddet til Folkehøjskoler og Landbrugsskoler under denne ekstraordinære Dyrtid bliver sat op. Det har været nødvendigt for Højskolerne at sætte deres Betaling for Undervisning, Kost og Bolig op. For nogle Aar siden var Betalingen for Eleverne paa Højskolerne 30 à 40 Kr. maanedlig for Undervisning, Kost og Ophold, men nu er den sat op til 65 à 75 Kr. pr. Maaned, og det kan efter de Priser, der er paa Levnedsmidler, ikke siges at være ubilligt. Forhenværende Folketingsmand Lars Dinesen sagde ved Behandlingen af vedkommende Lov i 1913, at de danske Folkehøjskoler og Landbrugsskoler var de billigste Skoler i Landet. Det er vist ogsaa ganske rigtigt, og der kunde vist godt tilføjes, at de ogsaa er nogle af de bedste Skoler her i Landet, uden at der skal siges noget ufordelagtigt om andre Skoler.

Tilskuddet til Højskolerne har bestaaet i en Del Aar. Det første Tilskud blev, saa vidt jeg husker, ydet i 1854—55, da der paa Finansloven blev bevilget 2 755 Rigsdaler. Beløbet forhøjedes i 1859 til 11 000 Rigsdaler. I 1891 blev det atter forhøjet, men da blev det delt i 2 Dele, dels Tilskud til Folkehøjskolerne, dels Tilskud til trængende Elever. Til Folkehøjskolerne blev der bevilget 50 000 Kr. og til trængende Elever 90 000 Kr. Disse Beløb er senere blevet forhøjet. Den første Gang, der er vedtaget en særskilt Lov om Tilskud til Højskolerne

var i 1892 og senere i 1902. I 1902 blev Tilskuddet til trængende Elever forhøjet til 250 000 Kr., i 1913 til 350 000 Kr., og nu foreslaas det i Lovforslaget, som det er vedtaget i Folketinget, forhøjet til 620 000 Kr.

Som man ser, er Tilskuddet blevet en Del forhøjet, men Spørgsmaalet er, om det altid har været paa den Højde, det burde være. Jeg er tilbøjelig til at tro, at det knap nok er Tilfældet. Jeg har gennem en lang Aarrække som Medlem af Skoledirektionen og Amtsraadet været med til at uddele Understøttelser til trængende Elever, og det har hvert Aar vist sig, at de Beløb, der var til Skoleraadets Raadighed, ikke nær slog til. Forholdet var og er sikkert endnu det, at vi har maattet afslaa over Halvdelen af de Ansøgere, som ønskede at faa Del i Understøttelsen, og det var virkelig trængende Elever, som vi gerne vilde give og var enige om burde have Understøttelse. — Den Tanke, jeg her fremsætter: at Tilskuddet i Virkeligheden ikke har været tilstrækkeligt til at imødekomme den Trang, der har været blandt Ansøgerne, bekræftes ogsaa ved de Bilag, som er vedlagte Lovforslaget. Af Bilag 1 vil man se, at der i Vinterhalvaaret 1918—19 har været 3007 Ansøgere til Høj- og Landbrugsskoler for hele Landet, men der er kun bevilget Understøttelser til 1481. Og hvis man vender om og ser paa den anden Side, vil man se, at der er rettet Forespørgsel til Amtsskoleraadene om, hvor mange efter Skoleraadets Formening trængende, fuldt kvalificerede og værdige Ansøgere man har maattet nægte Understøttelse, og at de svarer, at de for hele Landet har maattet nægte Understøttelser til ca. 900 Ansøgere, som de fandt virkelig trængende. Trangen kan jo være forskellig i de forskellige Amter, og det kan ogsaa være noget forskelligt, hvorledes Pengene er blevet fordelt til de forskellige Amter. I Byen København har der f. Eks. været 57 Ansøgere, men det ser ud til, at den kun har haft Penge til 7 Elever og altsaa har maattet kassere de 50. Ogsaa for Ringkøbing Amts Skoleraads Vedkommende er Forholdet grelt. Der har været 341 Ansøgninger, og der er kun bevilget Understøttelse til 184. Skoleraadet der har meddelt Ministeriet, at de har maattet afslaa 130 Ansøgninger, som de i Virkeligheden mente var fuldt trængende. Lovforslaget er jo, som sagt, blevet vedtaget i Folketinget. Jeg kunde have ønsket, at Folketinget havde sat Beløbet noget højere op, men da det nu ikke har gjort det, skal jeg afholde mig fra at stille yderligere